

XXII TAVALINE PÜHAPÄEV B AASTAL

(Esimene lugemine 5 Mo4 ,1-2.6-8)

Lugemine viiendast Moosese raamatust:

Mooses rääkis rahvale ja ütles: "Kuula, Iisrael, seadusi ja määrusi, mida mina õpetan teid pidama. Kuulake, ja te jääte elama ning lähete ja pärite maa, mille Issand, teie esiisade Jumal, teile annab. Ärge lisage midagi sellele, milleks mina teid kohustan, ja ärge heitke sellest midagi kõrvale, vaid pidage Issanda, oma Jumala kāske, millest mina olen teile rääkinud. Pidage neid au sees ja käige nende järele, sest see on teie tarkus ja mõistlikkus rahvaste silme ees, kes ütlevad neid seadusi kuuldes: "See suur rahvas on tõesti tark ja mõistlik!" Sest millisel suurel rahval on jumalad, kes on neile nii lähedal nagu Issand, meie Jumal, on meile iga kord, kui me teda hüüame? Ja millisel suurel rahval on seadused ja määrused, mis on nii õiglased nagu kogu see käsuõpetus, mille ma täna panen teie kõigi ette?"

See on Jumala Sõna.

(Vastulaul Ps15 ,2-3 4.5. R:1)

R: Issand, kes tohib elada su pühal mäel?

See, kes elab laitmatult ja on õiglane,
räägib tõtt oma südamest;
kes ei pekka keelt ega tee teisele kurja
ega laima oma ligimest.

R:

Kelle silmis on nurjatud põlgust väärt,
kuid au sees need, kes kardavad Issandat.
Kes annab vande enda kahjuks,
aga oma vannet ei murra.

R:

Kes ei anna oma raha laenuks
selleks, et kasu saada,
ega võta süütu vastu altkäemaksu.
Kes nii teeb, ei kõigu iialgi!

R:

(Teine lugemine Jk1 ,17-18.21b-22.27)

Lugemine püha apostel Jaakobuse kirjast:

Mu armsad vennad, kõik hea, mis meile osaks saab, ja iga täiuslik kingitus tuleb ülalt, valguse Isalt, kelle juures ei ole muutust ega varju. Vabal tahtel on ta meid sünnitanud tõe ja sõnaga, et me oleksime tema loodu uudsevili. Võtke tasase meelega vastu see sõna, mis teisse on istutatud ja võib teie hinged päästa. Kuid ärge seda sõna üksnes kuulake, vaid tehke selle järele, muidu te petate iseennast. Sest puhas ja laitmatu teenimine Jumala ees on see: vaeslaste ja lesknaiste eest hoolitsemine nende viletsuses ja hoidumine end maailmaga rüvetamast.

See on Jumala Sõna.

(Salm enne evangeeliumi Jk 1,18)

Halleluuja. Vabal tahtel on Isa meid sünnitanud tõe ja sõnaga,
et me oleksime tema loodu uudsevili. Halleluuja.

(Evangeelium Mk7 ,1-8.14-15.21-23)

Lugemine püha Markuse evangeeliumist:

Sel ajal kogunesid Jeesuse juurde variserid ja mõned kirjatundjad, kes olid tulnud Jeruusalemmast. Ja nad nägid, et tema jüngrid võtavad leiba ebapühade, see on, pesemata kätega. Variserid ise ja juudid ei söö enne, kui nad on peotäie veega käsi pesnud. Nii peavad nad oma esivanemate pärimust. Ka turult tulles ei söö nad enne, kui on käsi pesnud. Ja on veel palju muud, mida nad on võtnud pidada, nagu karikate, astjate ja katelde loputamine.

Ning variserid ja kirjatundjad küsisid Jeesuselt: "Miks sinu jüngrid ei ela esivanemate pärimuse järgi, vaid võtavad leiba pesemata kätega?" Aga tema vastas neile: "Prohvet Jesajal on õigus, kui ta teie, silmakirjatsejate, kohta ütleb: see rahvas austab mind huultega, kuid tema süda on minust kaugel. Ilmaaegu teenivad nad mind nii, sest nende õpetus on inimeste käskimised. Te jätate kõrvale Jumala käsu ja peate inimeste pärimust".

Siis kutsus Jeesus rahva taas enda juurde ja ütles: "Kuulake mind kõik ja mõistke! Miski ei saa tulla inimese sisse väljaspoolt ja teda rüvedaks teha, vaid see, mis inimese seest välja tuleb, rüvetab teda. Sest seespoolt, inimese südamest, tulevad kurjad mõtted, kõlvatus, vargus, tapmine, abielurikkumine, ahnus, lõbuhimu, kurikavalus, liiderlikkus, kadedus, jumalasalgamine, kõrkus ja rumalus. Kogu see kurjus tuleb seespoolt ja rüvetab inimest".

See on Issanda Sõna.

Sissejuhatus

Armsad õed ja vennad, kord märgati ühes linnas, et ühes sealses koolis on halvad õppetulemused ja suuri probleeme distsipliiniga. Ajakirjanik kohalikust ajalehest saadeti asja uurima. "Täielik jama," ütles kooli direktor, kuuldes talle esitatud etteheidetest. "Läheme küsime laste eneste käest, kuidas neile siin meeldib!" Direktor viis ajakirjaniku klassi ja küsis: "Lapsed, öelge mulle, missugune on meie linna parim kool?" "Meie kool," vastasid lapsed nagu ühest suust rõõmsalt.

Mis on selles loos valesti? Mõelgem hetkeks, kuidas oleksidki võinud lapsed teisiti vastata? Selleks, et otsustada, missugune kool on linnas kõige parem, oleksid nad pidanud tundma ka teisi koole - lapsed tundsid aga ju ainult enda oma. Niisamuti kõlas küsimus direktori suust nagu ülesanne, millele sai tema nõudliku pilgu all anda ainult kas õige või vale vastuse.

Sellest on jah vähe, armsad õed ja vennad, kui me ise endast hästi arvame. "Liber scriptus proferetur, in quo totum continetur, unde mundus iudicetur..." ütleb vana ladina hümn "Dies Irae". See tähendab: "Ette toodud, lahti löödud saab suur raamat, kus on öeldud kõik, mis iial tehtud, mõeldud". Viimase ja kõige tähtsama hinnangu annab meile Jumal oma kohtu ees. Me loeme patutunnistuse...

Jutlus

Armsad õed ja vennad, Vatikani II kirikukogu otsusega kinnitati 4. detsembril 1963. aastal rooma-katoliku kirikus liturgiareform, mille poolt hääletasid 2158 "kontsiili-isa", vastu olid ainult 19. Kontsiil avaldas nn "Konstitutsiooni pühast liturgiast" ("Constitutio de Sacra Liturgia"), mille ettekirjutuste järgi reform praktikasse juurutati. See liturgiareform ei muutnud mingil kombel kiriku sakramentidekäsitlust, vaid keskendus ainult välistele avaldumisvormidele, kavatsusega muuta jumalateenistus ajakohasemaks ja kirikulistele arusaadavamaks.

Sellele vaatamata tekkis peagi tüli traditsionalistidest ultrakonservatiividega, kes eesotsas peapiiskop Marcel Lefebvre'iga, kes spiritaanide ordu kindralina samuti kontsiilil osales, keeldusid liturgiareformiga kaasa minemast. Prantslasest monsignore Lefebvre sai oma äärmuskonservatiivsusega kuulsaks juba varem, kui ta 1955. aastal Senegalis Dakkari piiskopiks määrati, kuid kolonialismi tulise toetamise pärast seitse aastat hiljem lahkuma sunniti. Ka vaimulikuametis viis tema konfliktne käitumine väikese kirikulõhni: kuna ta pühtses piiskoppe ilma paavsti loata, ekskommunitseeriti Lefebvre ja tema

poolehoidjad 1988. aastal.

See, kes tunneb lähemalt neid liikumisi, eriti "lefebvrelassi" ehk püha Pius X vennaskonda, teab, kui kramplikult hoiavad selle liikmed kinni vanast liturgiast, s.o. XVI sajandist pärit Tridenti missast. Pole siis ka imestada, et vormile sedavõrd suurt tähelepanu pühendades ei jää neil sisu jaoks enam piisavalt tähelepanu ega energiat. Nii kuulutab vennaskond veel tänapäevalgi õpetusi XIX sajandist ega suuda öelda midagi ilma kriitikata tänase katoliku kiriku aadressil.

Kuid probleemi sisu on sügavamal. Tegelikult on ju kõik tõlgendused Jumala ilmutusest inimlikud seadmised ega suuda garanteerida südame lähedust Jumalaga. Jumala jaoks peaks olema ju ennekõike tähtis see, kas me oleme hea tahtega inimesed, kes teadlikult ja tahtlikult kurja ei tee. Kui aga paneme oma hingeõndsuse sõltuma liturgilistest nõudmistest, siis oleme tagasi variseride kätepesemise rituaali juures ja Jeesuse etteheited valede prioriteetide pärast kehtivad otseselt ka meile.

Muidugi, kaua kestnud ja sügavalt juurdunud kommete muutmine tekitab alati vastuseisu. Kuna ma ise olen üles kasvanud veel ladinakeelse kiriku õhkkonnas, siis igatsen minagi vahel taga meditatiivset ladina missat gregoriaani koraalidega. Kuid samas olen õppinud hindama ka rahvakeelse missa tähtsust ning tunnistama selle häid külgi vana liturgiaga võrreldes. Õnneks on aja möödudes ka kirik hakanud möödusi tegema. 2007. aasta juulis tunnistas paavst Benedictus XVI Tridenti missa taas katoliku kiriku jumalateenistuse lubatud, kuid erakorraliseks vormiks, ning julgustas ka uut liturgiat vahetevahel ladina keeles pidama, et side meie juurtega päriselt ei katkeks. Jaanuaris 2009 astus katoliku kirik ühepoolset lepitussammu Pius X vennaskonna poole, lõpetades nende ekskommunikatsiooni. Täielik leppimine pole seni veel teostunud, selleks peab vennaskond tunnistama Vatikani II kirikukogu otsuseid. Küll aga tohivad selle liikmed juba praegu saada osa kiriku sakramentidest, samas omamata õigust neid ise jagada.

Armsad õed ja vennad, tulles tagasi liturgiareformi teema juurde võib tõdeda, et võibolla olid nii mõnedki viimase kirikukogu poolt sisse toodud liturgiamuudatused enneaegsed või läksid liiga kaugemale. Kuid tagasiteed enam ei ole, uued traditsioonid on juba sündinud ja juurdunud, peale on kasvanud uued põlvkonnad, kes ei kujuta enam ette muud kui oma emakeelset missat - veelgi enam: suur osa minu kolleege preestreidki ei saa enam ladinakeelse missa pidamisega hakkama, sest nad pole seda isegi lapsepõlves kuulnud.

Nagu öeldakse: uus on hästi äraunustatud vana - vanas Roomas oli ju ladina keel rahvakeel, seega, algselt oligi ladina missa ju rahvakeelne! Üks on aga päris kindel: jumalateenistuse vormi puhul on igal juhul tegu vaid inimeste seadmistega, seega ei saa see kindlasti olla usuküsimus ega Jumalale meelepärasuse mõõdupuu. Keegi meist ei tahaks Jumala kohtu ees kuulda neid sõnu: "Sa oled Jumala käsu kõrvale heitnud, ja pidanud vaid ainuüksi inimeste pärimust!". Aamen.